

La història de Javier de la Rosa Martí

La Rosa tacada

La suspensió de pagaments del grup Torras ha tornat a posar a la picota Javier de la Rosa Martí, el financer barceloní que fins fa sis mesos va representar KIO a l'estat espanyol. De la Rosa té entre mans el major projecte turístic de Catalunya.

Javier de la Rosa Martí va rebre una educació rígida i conservadora als jesuïtes de Sarrià de la qual sempre es mostra agraït als seus pares. Tant ell com els seus cinc germans van poder anar a la Universitat perquè el seu pare, Antonio de la Rosa, era funcionari de l'estat. El jove de la Rosa va seguir estudis de Dret, de professorat Mercantil i de Econòmiques i va fixar en la banca el seu futur professional. Tal com ell ha explicat algun cop, l'ambient universitari dels anys 60 el feia sentir incòmode. Mentre els seus companys anaven a les manifestacions ell es quedava a la biblioteca estudiant. Mai va passar d'una discreta presència a les assemblees que es feien al campus barceloní.

Amb les seves ambicions per al futur, De la Rosa volia anar a fer un màster als EUA però es va haver de conformar amb seguir-ne un a l'IESE, un institut d'estudis empresarials vinculat a l'Opus Dei, on coincideix amb Joaquim Molins, actual conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya. Només acabar aquest curs de postgrau i gràcies a la seva amistat amb German Sala, de la Rosa se'n va a La Corunya i comença a treballar al Banco Pastor. Per fi comença la pràctica, la feina de veritat i també els primers contactes amb les cúpules de les empreses potents de la zona, Astano, Fenosa...

En un viatge llampec a Barcelona uns amics li presenten la seva futura esposa, Mercedes Misol, una noia de casa bona la branca materna de la qual pertany a la família Foret, de l'aigua oxigenada Foret. Al cap de cinc mesos es casen i de la Rosa torna definitivament a Barcelona. Rep una oferta per a treballar al Banc Urquijo, però finalment no qualla. De la Rosa no s'ha quedat parat, però. Gràcies a la seva bona relació amb Pablo Garnica, president del Banesto, un Javier de la

Rosa de 26 anys entra com a vice-president executiu a la Banca Garriga Nogués, filial de Banesto. La seva bona mà amb Garnica fa pensar que de la Rosa és un més que probable delfí de Banesto. Al Garriga Nogués, de la Rosa fa i desfà amb quasi total llibertat. Garnica, des de Madrid, veu que la filial catalana va prenent certa empena. De la Rosa, amb les mans més o menys lliures, aprèn a moure's com un peix a l'aigua en els ambients financers.

GARRIGA NOGUÉS, LA PRIMERA TACA

Però la gestió de De la Rosa no és miraculosa ni salva el Garriga Nogués dels seus problemes endèmics, sobretot un volum de crèdits irrecuperables força important. L'any 1984, el Banc d'Espanya s'assabenta per una inspecció que l'entitat té problemes i ho comunica al banc pare, Banesto. A Banesto no en saben res. De la Rosa elabora un informe que resulta no coincidir gens amb el que ha fet el banc emissor. Banesto, que també té problemes, demana solucions a la filial de Barcelona. De la Rosa proposa vendre les accions de Tierras de Almería, una empresa d'explotació intensiva d'hortalisses, un dels crèdits que més atennalla el Garriga Nogués. El juny del 85 De la Rosa ven el 85% de Tierras a l'empresa suïso-panamenya Uranian Bussiness, que, al seu torn, ven un 40% a Daw Investments, que depèn del grup saudita Al Baraka. Però Tierras de Almería és un pou sense fons i els compradors se senten traïts.

Finalment, el febrer del 87 el Garriga Nogués es veu obligat a recomprar Tierras de Almería a Uranian i a Al Baraka: les dues firmes estrangeres esgrimeixen un document notarial que permet desfer l'operació, un document que ningú coneixia a Garriga Nogués. De la Rosa era

el cap visible de tot plegat i les acusacions es van dirigir cap a ell: o bé De la Rosa havia fet el document quan ja no era al banc i va falsificar-ne la data posant una anterior o bé va fer el document abans de la seva sortida del banc sense consultar l'amo, Banesto. Les pèrdues ocasionen un "forat" d'uns 80.000 milions i l'esfondrament total i definitiu del Garriga Nogués.

El mateix 1987, Banesto comunica que assumeix els deutes de la desapareguda filial però decideix no aprovar la gestió del Garriga Nogués, és a dir, la gestió de De la Rosa. La direcció i els consellers del Banesto van ser exculpsats del tot. De la Rosa llença amenaces i diu que revelarà tot el que sap i que implicarà la cúpula de Banesto. Finalment ningú no parla, i encara avui l'afer Garriga Nogués és un tema tabú per a tothom. Malgrat la taca al seu historial bancari tot just començat i que ja no podrà refer mai, per De la Rosa la vida i els negocis continuen.

ARRIBEN ELS ÀRABS

De fet, la primera trobada amb KIO va ser l'any 1985 abans que De la Rosa deixés el Garriga Nogués. El primer negoci entre De la Rosa i els kuwaitians va ser INPACSA, una paperera on Garriga Nogués tenia participacions. El financer és qui, després de dur el representant de KIO, Bruce Dawson, a visitar la factoria situada a Balaguer, el convenç de comprar l'empresa.

Els següents contactes amb KIO, els fa De la Rosa a través de la seva societat Quail España, una societat promotora d'inversions que posa en marxa el 1986. Aquest any, seguint els consells de De la Rosa, KIO compra la paperera Torras Hostench. L'estratègia inversora que vol dibuixar De la Rosa, a banda del sector industrial, persegueix també altres àm-

bits de negoci. Convenç KIO de les possibilitats d'inversió que ofereix l'estat espanyol, un estat on es poden trobar empreses que funcionen però que necessiten injeccions de capital. L'entrada de KIO a Espanya, silent però constant, és vista amb cautela i desconfiança des de tots els sectors de l'economia i també del govern. Els recels es disparen quan KIO comença a comprar accions dels bancs Central i Vizcaya i quan pretenen entrar a Explosivos Río Tinto (ERT), a la primera meitat de l'any 87. El govern vol saber què pretén KIO exactament ja que està dirigint els seus tentacles cap a dos dels sectors més controlats pel que fa a la participació estrangera: el de defensa (ERT té una divisió d'explosius) i el financer. El ministre Solchaga i Mariano Rubio, llavors governador del Banc d'Espanya, no es refien gens de De la Rosa perquè recorden la boirosa història del Garriga Nogués. El govern envia un col·laborador a Londres, seu europea de KIO, per demanar informació. A Londres, Jaffer, el vice-president de KIO i amic personal de De la Rosa diu que el Kuwait Investment Office confia plenament els seus negocis a l'estat espanyol que hagin estat ideats per De la Rosa.

El moment de màxima tensió entre De la Rosa-KIO i les autoritats monetàries i bancàries espanyoles arriba amb l'intent del financer de fer-se amb un important paquet d'accions del Banco Central d'Alfonso Escámez. De la Rosa ho prova de bracet amb els Albertos,

amb els quals crea la societat Cartera Central. És el novembre de 1987. El llum d'alarma s'encén en les més altes instàncies. Ni el govern ni la gran banca privada espanyola estan disposats a acceptar de cap manera que el capital estranger de KIO, encara que vagi camuflat amb els Albertos, es faci un lloc en el sector.

Mariano Rubio, governador del Banc d'Espanya, fa unes contundents declaracions en contra de la penetració de capital estranger en qualsevol dels set grans bancs espanyols. És precisament l'any de la revolució Mario Conde i les grans fu-

lligar totalment la seva imatge de la de KIO. Sis mesos després del final de la seva relació amb els àrabs, la suspensió de pagaments del Grup Torras ha tornat a posar damunt la taula la gestió del financer català mentre va ser el màxim responsable de KIO a Espanya. L'equip gestor que el va substituir l'acusa d'apropiació indeguda, de falsedat en documents públics, i en general d'haver especulat amb els diners de KIO més en benefici propi que no pas del grup. Ell diu que en tots aquests anys ha guanyat entre 3.000 i 5.000 milions de pessetes, exactament allò que li tocava per contracte.

centra a Prima, la societat que encara té a mig construir les dues torres de la Plaza de Castilla de Madrid. Els lloguers a preus abusius i el fort endeutament bancari impulsat pel boom del sector immobiliari ofeguen els comptes de Prima.

¿És la suspensió de pagaments de Torras seguida de la de Prima producte de la mala gestió de De la Rosa o de la irresponsabilitat dels actuals gestors?

Sigui com sigui, el govern sembla més preocupat a impedir la fugida dels àrabs –si han de marxar, almenys que ho facin de manera controlada– que no pas a aclarir responsabilitats. Probablement

Durant els últims mesos, la sintonia entre Pujol i De la Rosa és evident.

D.UMBERT

sions bancàries. Els dossiers secrets, les fotografies compromeses, les informacions manipulades, les escoltes telefòniques filtrades a la premsa i la guerra subterrània arriben a nivells desconeguts en la història econòmica d'Espanya. Finalment, el Banc Central d'Escámez resisteix l'investida de De la Rosa. El financer és derrotat i comença a adonar-se que a Madrid hi ha massa gent que no el pot veure ni en pintura. L'any 90 ja comença a anunciar que vol plegar de KIO i dedicar-se als seus negocis particulars radicats a Barcelona.

La invasió de Kuwait fa que s'hi repensi i es mantingui en el seu càrrec, fins que a finals de maig de 1992 De la Rosa acaba formalment la seva relació amb el Kuwait Investment Office. Abans de tornar a Barcelona, però, De la Rosa tindrà una última satisfacció: veure l'ocàs de Mariano Rubio, el governador del banc d'Espanya, fulminat per l'escàndol d'Ibercorp. En certs àmbits de Madrid és un secret a veus que De la Rosa va ajudar tant com va poder al deteriorament de la imatge de Rubio. Els famosos dossiers apareixen en escena...

Però el financer no ha aconseguit des-

L'advocat de l'actual equip gestor, José Maria Stampa Braun, ha anunciat la interposició d'una querella. De la Rosa, molt segur d'ell mateix, respon que per cada querella que li posin ell en presentarà cinc. I acusa els actuals gestors d'haver presentat una suspensió de pagaments innecessària amb l'únic objectiu de retirar les inversions de KIO a l'estat espanyol.

La fallida del Grup Torras se centra bàsicament en dos grups del hòlding. El primer a fer aigües és el químic. El 1991, els problemes d'Ercros, la societat que KIO aconsegueix de la fusió ERT-Cros el 1988, són gravíssims. La ferida principal d'Ercros era la societat Fesa-Enfersa. La crisi en el sector dels fertilitzants necessitava una reconversió urgent. Tot i això, segons molts analistes Ercros era capaç de tirar endavant si la resta de societats del grup es mantenien. Però de la Rosa opta per vendre-les totes. La venda que comporta més problemes a Ercros és la d'Ertoil.

Sense aquesta refinèria, Ercros camina cap al desastre segur. El 1991 el deute acumulat era de 215.000 milions. Pel que fa al sector immobiliari la crisi se

mai no seran aclarides, i tot acabi tan fosc com l'afer de la Banca Garriga Nogué. Si fos així, De la Rosa en sortiria judicialment i econòmicament net, però en la seva biografia constarien dos forats ben negres.

L'OPERACIÓ TIBIGARDENS

De la Rosa, que inicia la construcció del seu imperi personal l'any 1986 amb la creació de Quail, comença a operar-hi en ferm l'any 88. La primera operació és la compra del 51% de les accions de la societat Tibidabo, de la família Andreu, propietària del parc d'atraccions barceloní que porta el mateix nom. El parc hi guanya: una intensa campanya de promoció, noves atraccions, i ampliació dels horaris. Una bona inversió.

Però el moment clau en la formació d'aquest imperi personal –pràcticament tot radicat a Catalunya– es produeix el mes de setembre de l'any 1990, quan la multinacional nord-americana Anahausen Busch comunica a Jordi Pujol que ja està farta de retards i que vol abandonar el projecte del Parc d'Atraccions de Vilaseca i Salou. El Parc Busch, com se'l co-

neixia per aquelles dates, era -i és- un projecte fonamental per a la Generalitat. D'una banda, perquè representa una inversió d'uns 80.000 milions de pessetes, i de l'altra perquè és una aposta importantíssima per al reequilibri territorial català. La retirada dels americans representava pràcticament el final del Parc i un fracàs històric de la Generalitat.

I quan gairebé estava tot perdut, va aparèixer el De la Rosa salvador. Convençut per l'ex-secretari general de la presidència, Lluís Prenafeta -segons va publicar els diaris del moment-, De la Rosa anuncia la seva intenció d'entrar en el projecte del parc i, si pot ser, de forma majoritària. Macià Alavedra, conseller d'Economia i Finances, fa un viatge llampec als Estats Units per convèncer els americans que es quedin en el Parc, encara que sigui de manera minoritària. Anhauser Busch accepta. La intervenció de De la Rosa salvant el Parc marca el començament d'una lluna de mel, que encara dura, amb la Generalitat de Catalunya.

El parc del Tibidabo a Barcelona.

D. UJMBERT

El pecat original

La figura del pare de Javier de la Rosa ha estat present com una ombra a la seva vida. De la Rosa no ha pogut mai sofrir que li recordin que el seu pare, Antonio de la Rosa, va prendre part en una de les estafes més monumentals dels primers anys de transició política després del franquisme.

De la Rosa ha recordat més d'un cop que ningú pot ser fet responsable dels errors del seu pare i també que "és molt dur anar pel carrer i que et senyalin amb el dit i et diguin que el teu pare és un fugitiu".

Antonio de la Rosa, pare de Javier, treballava a la Zona Franca del port de Barcelona com a secretari del consorci. Cap a la segona meitat dels setanta, el consorci va decidir de construir una terminal TIR i un centre de recepció de mercaderies que hauria de rebre tot el trànsit internacional que genera Barcelona, cosa que descongestionaria el port. Antonio de la Rosa i el delegat del govern al Consorci, José Luis Bruna de Quixano, van trobar uns terrenys al Vallès (superfície que avui ocupa el Circuit de Catalunya a Montmeló) molt adequats. Entre 1975 i 1978, el Consorci va adquirir 119 finques, 72 de les quals eren inexistents. L'estafa consistia a fer contractes privats en què apareixien com a venedors persones imaginàries, les finques que es deia que es venien no eren re-

als i les inscripcions al Registre de la Propietat eren fictícies. El frau, que va ser descobert a inicis del 1980, va arribar als 1.250 milions de pessetes d'aquells anys. Per formalitzar les operacions es van fer 102 talons al portador que van ser ingressats al compte corrent de Financiera de Negocios, SA, de la qual formava part Bruna.

La segona part del frau es va posar en marxa quan el cessament de Bruna va ser imminent. Aleshores, Bruna i de la Rosa van porposar al Consorci la venda dels terrenys ficticiament comprats per eixugar el dèficit de la Zona Franca. Destapat l'afar, Antonio de la Rosa va fugir del país. Va haver-hi judici i Bruna de Quixano i altres processats van ser condemnats. De la Rosa, només s'havia d'esperar 15 anys perquè el delictes prescribís. L'any 1991 es complia aquest aniversari.

A aquesta versió dels fets, mai no comentada públicament per De la Rosa fill, el financer sempre hi afegeix la circumstància de la bogeria momentània del seu pare. Una bogeria que el va permetre, segons la llegenda, viatjar primer al Brasil i després a Perpinyà on, segons algunes fonts, encara viu. Hi ha qui diu que De la Rosa pare no es va moure mai de Barcelona.

E.V./X.B.

Per entrar en el projecte del parc en posició de força De la Rosa va planejar una complexa operació financera.

INGINYERIA FINANCERA

El mes de maig de 1991 el financer es fa amb un 30% de les accions del Consorci Nacional del Leasing (CNL) per 8.500 milions de pessetes i s'avança a Banesto i Cajamadrid. CNL gaudia de bona salut però arrossegava una crisi des de l'any anterior per la inhabilitació dels seus administradors. El patrimoni de CNL estava format bàsicament per la seva cartera de contractes de leasing i l'edifici social ubicat a l'avinguda Diagonal de Barcelona. Amb la venda immediata d'aquest patrimoni De la Rosa va obtenir un líquid de 31.000 milions de pessetes.

La seu social de CNL era un edifici d'uns 7.000 metres quadrats a l'avinguda Diagonal de Barcelona. De la Rosa el va vendre el mes de juliol del 1991 a la Generalitat de Catalunya per 4.327 milions de pessetes, dels quals CNL només en va ingressar 2.081, ja que l'edifici l'havia adquirit en règim de leasing. D'aquests 2.000 milions, De la Rosa en va dedicar 1950 a la compra d'una nova seu per a CNL, molt més petita (2.000 metres quadrats) i situada molt aprop de la primera. CNL, doncs, havia venut a 618.000 pessetes i comprat a 1.006.200 el metre quadrat. Un mal negoci per a CNL, però un bon favor a la Generalitat, que ha instal·lat a la vella seu de CNL la conselleria de Medi Ambient. Prèviament a aquesta operació, De la Rosa havia venut la cartera de leasing per uns 30.000 milions a Unileasing, societat pertanyent al Banco Hispano Americano, en una operació de dubtosa rendibilitat per a CNL però que permetia obtenir liquiditat de manera ràpida.

Amb els 31.000 milions de pessetes a la butxaca, De la Rosa afronta la segona fase del seu pla. La pràctica totalitat d'aquests diners els dedica a la compra d'accions de Tibidabo, la seva pròpia empresa. ¿I quines accions de Tibidabo són les que compra?: el 30% propietat de Quail Espana, és a dir, que se les compra ell mateix. A més, les compra a un preu molt alt (una altra operació bona per a ell, dolenta per a CNL), ja que misteriosament les accions de Tibidabo havien pujat com l'espuma durant els cinc dies previs a l'operació. Els beneficis per a Quail-De la Rosa es calculen per sobre dels 1.300 milions de pessetes.

I per rematar aquesta obra d'"enginye-